

Koostöö ja head suhted eri osapoolte vahel

Head suhted tuginevad mitmetasandilistele koostöösidemetele.

Defineeritud osapooled tähtsuse (olulisuse) järjekorras:

- Õpilased
- Õpetajad
- Tugikeskuse spetsialistid (koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog, õpiabiõpetaja)
- Kooli juhtkond (jaguneb kitsamaks ja laiemaks, kus viimasele lisanduvad õppetoolide/ainekomisjonide esindajad jt kooli juhtimisstruktuuri eripärast tulenevalt)
- Lapsevanem (algkool, põhikool, gümnaasium – vanusastmeti vanema roll muutub kontrollijast toetajaks-suunajaks)
- Kooli tehniline personal
- Kitsam kogukond ehk huvigrupid – läbi organiseerunud esinduskogude: hoolekogu, vanematekogu, õpilasesindus
- *Laiem kogukond 1: KOV kui kooli pidaja*
- *Laiem kogukond 2 läbi huvigruppide: vilistlased ja vilistlaskogud (s.h. vilistlastest lapsevanemad), kooli koostööpartnerid (kohalikud ettevõtted ja ühiskondlikud organisatsioonid, nt külaseltsid jne)*

NB! Kaks viimast on osapooled, kelle poolset tagasisidet ei ole võimalik enamuse koostöötasandite puhul piisavalt esinduslikult mõõta ja nad ei puutu igapäevaselt koolielu argipäevaga kokku.

Eraldi rohkem süvitsi minnes saaks ja võiks osapooli väljendada huvigruppide kaudu, mis on koondunud teatud organiseerunud kogudeks: õpilasesindus, vilistlased, vanematekogu, KOV kui olemuslikult politiseeritud koolipidaja

Selleks, et töörühmal oleks ühene arusaam mõistetest, sõnastame koostöö ja heade suhete mõiste:

Koostöö – koostöö sisu määravad ära eri osapoolte teadvustatud roll ja eesmärk (sh head suhted kui vahend ja kui eesmärk omaette)

Head suhted – sünergia, erisuste aktsepteerimine

Eri osapooltel on erinev roll ja sellega seoses on ka koostööl erinev eesmärk.

Koostöö peaesmärk on:

- et õpilane saaks targemaks, areneks ning ühtlasi saaks olla laps;
- kvaliteedis kokku leppimine ehk „lati“ seadmine saavutatavale kõrgusele ja selle järk-järguline tõstmine – jätkusuutliku kooli lattu on kõrgel.

Koostöö nii ideeliselt kui konkreetselt (mida keegi oma eesmärgiks peab ning selle edastamine/ kommunikeerimine teistele).

Näiteks: vilistlastele võib eesmärk olla kooli ja koolimaja, traditsioonide säilimine ja järjepidevus, huvi selle vastu, et vilistlastel oleks väärikas järglaskond ja oma tsunft, vilistlastele ei ole lapse areng niivõrd oluline (mõned seda tüüpi vastuolud võivad mõjutada indikaatoreid negatiivselt).

Koostöö ja head suhted on aluseks kooli sotsiaalse õpikeskkonna kujunemisel.

Põhikooli RÕKis on õppekeskkond sõnastatud järgmiselt:

Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse (gümnaasiumi RÕKis kasutatakse siin sõna „õppekava“) alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

KOOSTÖÖ

Selleks, et töörühmal oleks ühene arusaam mõistetest, sõnastame indikaatori ja mõõdiku mõisted.

Indikaator – on mingi nähtuse olemasolu näitaja. See, mis näitab, et kool teeb midagi hästi.

(Tiina Annus täpsustus: *indikaator eesmärgi saavutamise tase - reeglina suhtarv, mida võrrelda eesmärgiks seatuga*)

Mõõdik – on näitajate mõõtmisvahend. See, mis tõendab/võimaldab kontrollida näitajate olemasolu.

Indikaator saab olla ka ise vahendiks mingi suuruse mõõtmiseks Kui tegemist on kvalitatiivse (asja sisulisse omadustesse puutuva) näitaja ehk indikaatoriga, siis ei ole indikaator ise mõõdikuks, vaid seda ennast saab mõõta teiste kaudsete mõõdikutega, mis võivad olla erineva sisu ja vormiga. Kui tegemist on kvantitatiivse (kogust, hulka või suurust iseloomustava) näitaja ehk indikaatoriga, siis saab ta olla ka ise mingi teise näitaja mõõdikuks.

Koostöötasandeid saab kirjeldada kontsentriliste ringidega alustades õpilastest ja temaga seotud koostöötasanditest jõudes laiema kooliga seotud kogukonna esindajateni.

NB! Allpool tabelis toodud indikaatorite ja mõõdikute nimekiri ei ole järjestatud olulisusest lähtuvalt vaid toodud liht-loeteluna. Ühtegi mõõdikut ei saa võtta iseseisvana, vaid ainult koostoimes teistega.

Kuna suhted ja nende iseloom joonistub välja koostöö toimumise erinevatel tasanditel, siis suhteid eraldi käsitlema ei hakka.

NB! Tiina Annus võttis paljude erinevate inimeste soovitusel kokku järgmise töögrupi kokkusaamise tegevuse eesmärgistamiseks: *kui prooviks vähendada näitajaid ja igale neist kinnistada mõõdik? Äärmisel juhul 2-3? Siis on vast mõistetavam, mida millega hinnatakse, ehk luua ka korralik indikaator.*

1. Toimib koostöö õpilane – õpilane tasandil	Selgitus: See on oluline tulevase tööelu ja elukestva õppe seisukohalt, eriti oluline aga algkooli esimestes klassides, sest hiljutine TLÜ-s doktoriõppe raames läbi viidud uurimus näitab, et sotsialiseerumine ehk õpikeskkonnaga kohanemine ja heade suhete loomine ja tekkimine esimestes klassides (üleminekul lasteaiast algkooli) mõjutab õpiedukust ja heade suhete loomist kogu põhikooli jooksul. Koostöötasandit iseloomustavad laste
---	--

	<p>omavahelised suhted ja koostõised tegevused nii tunnis kui tunniväliselt.</p> <p>(Tiia Lepik: <i>Kui koolil on vähegi võimalust, siis välisvaatlejate kasutamine, kes nõ kooli sisekliimat tagasisidestaks. Kõnekaks muutub kogu komplekt muidugi alles siis, kui koostav kool on ka analüüsi ja parendusettepanekud selle kohta lisanud</i>)</p> <p>(Ain Tõnisson märkus: <i>Nende mõõdikute üldine häda on, et üks mõõdik mõõdab sisuliselt mitut indikaatorit. Samas läheksid väga spetsiifilised mõõdikud kole keeruliseks. Võib-olla ongi õige valida välja mõned kooli nimemiste ning laia rahva jaoks arusaadavad mõõdikud ning leppida sellega, et nad mõõdavad mitut asja.</i></p> <p><i>Liiga spetsiifiliste mõõdikute häda on ka kaldumine liigselt dokumendipõhiseks ja protsessipõhiseks ja liiga vähe tulemuspõhiseks.</i></p> <p><i>Intervjuud sõltuvad olulisel määral ressursist nagu mitmed teisedki mõõdikud. Juhul, kui eeldada sügavat ühe kooli vaatlust, on asjakohane. Juhul kui tahta kiiret pilku, siis ei ole asjakohane)</i></p> <p><i>Muret tekitab on see, et vestlused on tohutu kallid ressursid – kes neid läbi viia saaks/peaks? Kas lähtusime mõõdikute kirjeldamisel ideaalsest või reaalsest?</i></p>
<p><u>Indikaatorid ehk näitajad:</u></p>	<p><u>Kuidas seda mõõta?</u> <i>(Siin ja edaspidi järgmises töögrupi kohtumisel: iga indikaatori alla tuleb koondada konkreetseid mõõdikuid)</i></p>
<p>1.1. Õpilaste omavaheliste konfliktide lahendamise viisid (Liina Hirv märkus: <i>Konfliktid on juba tagajärg. Võiks olla ka õpilaste omavaheliste suhete kujunemine ja olemus – kuidas õpilased nt oma klassikollektiivi tunnetavad, kui kiirelt sisse sulavad uude klassi. Mõõtmiseks ilmselt intervjuud õpilastega.</i> <i>Või siis nn omakooli-tunnetus õppurite hulgas. Mõõta ka seda, kui hästi on õpilane kursis kooli väärtuste või hoiakutega – seega, kas temani on dokumentides eesmärgiks seatu jõudnud.)</i></p> <p>1.2. Toimiva tugikeskuse olemasolu (õpilaste omavahelise konfliktide eskaleerumisel)</p> <p>1.3. Grupitööd ainetundides (Tiia Lepik: <i>Ei pea oluliseks indikaatoriks, grupitööd tehakse ilmselgelt kõigis koolides juba üle 10 aasta. Sellised tunnivaatluste osad ja <u>metoodiliste võtete mitmekesisus</u> võiksid pigem õppetöö <u>valdkonnas</u> kajastuda)</i></p> <p>1.4. Kaasav/kujundav hindamine (Tiia Lepik: <i>Kas kasutatakse või ei. Kui ja, siis viide hindamisjuhendi vastavale punktile. Kui mõelda õpilaste koostööle, siis rahulolus pigem küsimus, kas õpilased hindavad üksteise töid ja kas see on toetav hindamine)</i></p> <p>1.5. Ühiste tunniväliste ürituste olemasolu ja sagedus (mitte sündmuste arv, vaid kvaliteet)</p> <p>1.6. Kooli ühised alusväärtused on teadvustatud ja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intervjuud õppedirektori, tugikeskuse juhiga; 2. Pistelised intervjuud õpilaste, klassijuhatajate, aineõpetajate (õppetoolide juhtide); 3. Koolitöötajate-, õpilaste- ja lapsevanemate tagasisideküsitlus; 4. Tugikeskuse dokumentatsioon: tugikeskuse tegutsemispõhimõtete kirjalik olemasolu, juhtumite kaardistamine; Kas tugikeskus on või ei ole ja kes sinna kuuluvad. Tagasisides, kas ma tean, kellelt mure korral abi küsida; 5. Põhimõtete olemasolu (viide dokumendile või kokkuleppele nt ÕN-s); 6. Kooli alusdokumendid: kooli omanäolisusest tingitud täiendatud õppe- ja ainekavad; 7. Kooli hindamisjuhendis vastavate reeglite kirjapanemise kaudu võimaluste loomine; 8. Arenguestluste sisuliste ja analüüsivate kirjalike kokkuvõtete olemasolu; 9. Arengukavas avaldatud kooli prioriteetid; 10. Kooli muu alusdokumentatsioon; 11. Tunnivaatlus; 12. Õpikeskkonna vaatlus tunnivälisel ajal (vahetunnis, pidulikul aktusel vmt); 13. Riiklike eksamite ja tasemetööde statistika; 14. Muu ametlik statistika (võrdluses kohalike ja rahvusvaheliste haridusteemaliste uurimustega); 15. Kooli kodulehel vajaliku info olemasolu ja kättesaadavus; 16. Kooli alusväärtused on ühiselt sõnastatud, kirja

<p>neist peetakse kinni</p> <p>1.7. Arenguestlused, nende regulaarne toimumine</p> <p>1.8. Ühised kodused ülesanded (kus õpilased abistavad üksteist ja mida on võimalik teha ka Skype'i teel)</p>	<p>pandud ja neid kasutatakse igapäevaselt erimeelsuste lahendamisel;</p> <p>17. Muud numbrilised mõõdikud:</p> <p>a) Väljalangevus</p> <p>b) Õpiedukus</p> <p>c) Õpilaste vaheliste dokumenteeritud konfliktide arv</p> <p>18. Muud numbrilised mõõdikud;</p> <p>19. Õpilaste koostöö kooli õppekavas;</p> <p>20. Üldtööplaanis sõnastatud üritused. Tagasisides õpilaste ja vanemate rahulolu tunniväliste üritustega;</p> <p>21. Koolis sõnastatud väärtused. Kas huvigrupid teavad kooli väärtusi ja kas nende järgi ka käitatakse;</p> <p>22. Arenguestluste läbiviimise kord ja osalus%. Kas huvigruppide arvates toetab see õpilase arengut</p> <p>23.</p>
<p>2. Toimib koostöö õpilane-õpetaja tasandil</p>	<p>Selgitus: NB! Siinkohal tegi Jüri Ginter ettepaneku jagada see tasand omakorda kaheks, et eristada lisaks õpetaja-õpilane koostöö tasandile ka õpetaja-klass tasandit!</p> <p>Tiia Lepik: minu jaoks on selle tasandi parimaks näitajaks koolirõõm. Ehk siis õpilastelt ja lapsevanematelt tagasiside, kas tahan/kas mu laps tahab kooli minna.</p> <p>Lisaks, kas juhtkond kogub õpilastelt õpetajate kohta personaalset tagasisidet, mille alusel peetakse nt õpetajate arenguestluste ja jälgitakse muutuste trendi. Need rahulolu küsimustikud võivadki sisaldada kõiki allpool loetletud indikaatoreid. Lisada võiks veel õpetaja professionaalsust iseloomustavad karakteristikud (neid on koostanud T. Niiberg, H. Niemi jne)</p> <p>NB! E-kool ei ole kohustuslik ja kasutamine ei näita kindlasti suhete headust. Nt Treffneri Gümnaasium kasutab matrikleid, paljud koolid teisi e-õppe päevikuid jne.</p>
<p><u>Indikaatorid ehk näitajad:</u></p>	<p><u>Kuidas seda mõõta?</u></p>
<p>2.1. Mõjus mentorlus</p> <p>2.2. Kokkulepitud reeglid (ühine jagatud kooli missioon, tulevikuvision ja koos sõnastatud ja arusaadavalt lahtikirjutatud alusväärtused jne)</p> <p>2.3. Kujundava ja/või kaasava hindamise kasutamine (kus õpilased ka sisust aru saanud ja ühised eesmärgid mõlemale osapoolle selged)</p> <p>2.4. Tunnirahu klassis (tunnis toimub õppetöö, õpetaja jooksvalt distsipliinküsimustega ei tegele)</p> <p>2.5. Eesmärgistatud ainetund (õpilane saab aru ainetunni eesmärkidest ja tunni ülesehitusest)</p> <p>2.6. Erimeelsuste ja väärtusdilemmade lahendamise</p>	<p>1. Mentorite arv ja nende panus;</p> <p>2. Intervjuud õppedirektori, tugikeskuse juhiga;</p> <p>3. Pistelised intervjuud õpilaste (<u>probleemsete õpilaste</u> ja toimiva õpilasesinduse liikmetega), klassijuhatajate, aineõpetajatega (õppetoolide juhtidega);</p> <p>4. Õpetajate-, õpilaste- ja lapsevanemate (rahulolu) tagasisideküsitlused;</p> <p>5. Tugikeskuse dokumentatsioon: tugikeskuse tegutsemispõhimõtete kirjalik olemasolu, juhtumite kaardistamine;</p> <p>6. Õpiabi ümarlaua kirjapandud reeglid, ümarlaudade kirjalik kaardistamine;</p> <p>7. Õpiabi ümarlaua vaatlus;</p>

<p>tava ja viis (tunnis, vahetunnis, tunnivälisel ajal koolikeskkonnas, väljaspool kooli õpikeskkonda)</p> <p>2.7. Õpiabi ümarlaudade (Ain Tõnisson täpsustus: <i>Ilmselt üks täpne metoodika. Ei peaks vist eeldama sarnast metoodikat igas koolis</i>) regulaarne toimumine</p> <p>2.8. Alusreeglitike olemasolu ning nende järgimine</p> <p>2.9. Ühiste tunniväliste ürituste olemasolu ja sagedus (mitte sündmuste arv, vaid kvaliteet)</p> <p>2.10. Arenguestlused, nende regulaarne toimumine</p> <p>2.11. Üheselt arusaadav ja kokkulepitud õpiabi-, konsultatsioonide- ning järelevastamise süsteem</p> <p>2.12. Klassijuhatajategevus</p>	<p>8. Kooli alusdokumendid: kooli omanäolisusest tingitud täiendatud õppe- ja ainekavad;</p> <p>9. Kooli hindamisjuhendis vastavate reeglite kirjapanemise kaudu võimaluste loomine;</p> <p>10. Arengukavas avaldatud kooli prioriteedid;</p> <p>11. Tunnivaatlus;</p> <p>12. Õpikeskkonna vaatlus tunnivälisel ajal (vahetunnis, pidulikul aktusel vmt);</p> <p>13. Kooli muu alusdokumentatsioon;</p> <p>14. Riiklike eksamite ja tasemetööde statistika;</p> <p>15. Muu ametlik statistika (võrdluses kohalike ja rahvusvaheliste haridusteemaliste uurimustega);</p> <p>16. Kooli kodulehel vajaliku info olemasolu ja kättesaadavus;</p> <p>17. Arenguestluste sisuliste ja analüüsivate kirjalike kokkuvõtete olemasolu;</p> <p>18. Kirjalike kokkulepete jälgimine ja järgimine;</p> <p>19. Kooli alusväärtused on ühiselt sõnastatud, kirja pandud ja neid kasutatakse igapäevaselt erimeelsuste lahendamisel;</p> <p>20. Toimiv e-kool;</p> <p>21. Muud numbrilised mõõdikud:</p> <p>a) Väljalangevus</p> <p>b) Õpiedukus</p> <p>c) Lastevanematele korraldatud koolituste arv</p> <p>d) Õpetajate täiendkoolituste arv</p> <p>e) Õpiabi ümarlaudade arv</p> <p>22. Muud numbrilised mõõdikud</p> <p>....</p>
<p>3. Toimib koostöö õpilane-lapsevanem tasandil</p>	<p>Selgitus: see tasand oluline, et lapsevanem lisaks kodusele kasvatusel oleks aktiivselt kaasatud õppeprotsessi, mitte ei täidaks selles ainult järeelvaataja ja koduste tööde kontrolli funktsiooni.</p> <p>Tiia Lepik: „Koduste vestluste sisu on minu meelest suhteliselt jabur kaardistada. Pigem uurida lapsevanemalt, kui sageli ta oma lapsega koolitööst vestleb. Ja kindlasti on arenguestlustel osalemine ja rahulolu selle kvaliteediga hea näitaja (ka klassijuhatajapoolne rahulolu).</p> <p>Ka lapsevanemate aktiivsus kooliüritustel osalemises näitab koostöö headust (lapsevanemate koosolekul ja arenguestlustel osalemis %, lapsevanemate algatused vms)“</p>
<p><u>Indikaatorid ehk näitajad:</u></p>	<p><u>Kuidas seda mõõta?</u></p>
<p>3.1. Õpilane räägib kodus tunnivälisest tegevusest</p> <p>3.2. Õpilane räägib ja jagab lapsevanemaga koolitundides toimuvat</p> <p>3.3. Õpilane räägib kodus suhtlemisraskustest koolitöötajate, õpetajate ja kaasõpilastega</p> <p>3.4. Õpilane küsib raskemate koduste tööde puhul lapsevanema abi</p> <p>3.5. Lapsevanem märkab lapse meelsuse muutumist ja tunneb huvi selle põhjuste vastu</p> <p>3.6. Lapsevanem osaleb lapse arenguestlustel</p> <p>3.7. Lapsevanem on valmis suunama last raskemate</p>	<p>1. Pistelised intervjuud õpilaste, klassijuhatajate, lapsevanematega;</p> <p>2. Õpetajate-, õpilaste- ja lapsevanemate (rahulolu) tagasisideküsitlused;</p> <p>3. Kooli alusdokumentides on selgelt ära jagatud kodu ja kooli vastutusvaldkonnad ja vastastikused ootused;</p> <p>4. Arengukavas avaldatud kooli prioriteedid ja ootused lapsevanematele;</p> <p>5. Arenguestluste toimumise regulaarsus ja osalenud lapsevanemate arv;</p>

<p>koduste tööde tegemisel (mitte neid ette või ära tegema)</p> <p>3.8. Lapsevanem tunneb huvi koolis toimuva vastu</p> <p>3.9. Lapsevanem osaleb klassi õpilaste-lastevanemate ühisüritustel</p> <p>3.10. Arenguestlused, nende regulaarne toimumine</p> <p>3.11. Lapsevanem räägib õpilasele enda ja ühiskonna ootustest ja väärtushinnangutest</p>	<p>6. Regulaarsed klassikoosolekud;</p> <p>7. Toimiv e-kool koos aktiivse infovahetuse- ja suhtluskeskkonna võimalustega</p> <p>8. Kirjalike kokkulepete jälgimine ja järgimine;</p> <p>9. Kooli alusväärtused on ühiselt kirjalikult sõnastatud ja lapsevanemate ja õpilaste poolt heaks kiidetud;</p> <p>10. Muud numbrilised mõõdikud: a) Väljalangevus b) Õpiedukus c)</p> <p>11. Muud numbrilised mõõdikud</p>
<p>4. Toimib koostöö õpilane- õpetaja-klassijuhataja- lapsevanem- tugipersonal tasandil</p>	<p>Selgitus: See koostöö tasand on ülioluline selleks, et kõik lapsed saaksid võimetekohaselt õppida ja et klassis oleks tagatud tunnirahu ja hea töömeeleolu</p>
<p><u>Indikaatorid ehk näitajad:</u></p>	<p><u>Kuidas seda mõõta?</u></p>
<p>4.1. Tunnirahu klassis</p> <p>4.2. Süsteemselt toimiva kooli tugikeskuse või tugiisikute olemasolu</p> <p>4.3. HEV (hariduslike erivajadustega) õpilaste- ja õpiabiklasside piisav olemasolu ja konkreetsed tegevused HEV õpilastele. Andekatele täiendavate süvaõpperingide võimaldamine</p> <p>4.4. Vajadusele vastavate, sisulist tähendust kandvate õpiabi ümarlaudade (koostöötasandi kõigi osapoolte osalemisega) toimumine</p> <p>4.5. Vajadusele vastavad, enamus klassi lapsevanemaid kaasavad ja sisulist tähendust kandvad klassi lastevanemate koosolekud</p> <p>4.6. Vajadusele vastavad, sisulist tähendust kandvad ja regulaarsed (vähemasti kord aastas) arenguestlused</p> <p>4.7. Lapsevanemate, õpetajate ja võrgustike ühine regulaarne koolitamine (vastavalt korrektselt fikseeritud koolitusplaanile)</p> <p>4.8. Lapsevanemate valmisolek ja tegelik osalemine koostöös</p> <p>4.9. Lapsevanemate valmisolek koostöös ja osalemine koostöös (õpetajad kaasavad lapsevanemaid tundide läbiviimisse ja koduste ülesannete lahendamisse)</p> <p>4.10. Kõikide osapoolte saavutatud teadlikkus, et probleemolukordades ei ole võitjaid ega kaotajaid, vaid kõik osapooled on kannatajad ja sellest lähtuvalt tuleb saavutada kõiki osapooli rahuldav kompromiss.</p> <p>4.11. Arenguestlused, nende regulaarne toimumine</p> <p>4.12.</p>	<p>1. Intervjuud õppedirektori, tugikeskuse juhiga;</p> <p>2. Pistelised intervjuud õpilaste, klassijuhatajate, aineõpetajatega,</p> <p>3. Pistelised intervjuud HEV õpilaste (nii mahajäänute kui andekate) lapsevanematega;</p> <p>4. Õpetajate-, õpilaste- ja lapsevanemate (rahulolu) tagasisideküsitlused;</p> <p>5. Tugikeskuse dokumentatsioon: tugikeskuse tegutsemispõhimõtete kirjalik olemasolu, juhtumite kaardistamine;</p> <p>6. Õpiabi ümarlaua kirjapandud reeglid, ümarlaudade kirjalik kaardistamine/protokollimine;</p> <p>7. Õpiabi ümarlaua vaatlus;</p> <p>8. Kooli alusdokumendid: kooli omanäolisusest tingitud täiendatud õppe- ja ainekavad;</p> <p>9. Kooli hindamisjuhendis õpetaja-õpilasevanema-abiõpetaja rollis selge lahtikirjutamine;</p> <p>10. Arengukavas avaldatud kooli prioriteetides tugikeskuse ja seotud tegevuste selge lahtikirjutamine;</p> <p>11. Kooli muu alusdokumentatsioon, nt korrektselt fikseeritud koolitusplaan;</p> <p>12. Muu ametlik statistika (võrdluses kohalike ja rahvusvaheliste vastavasisulistele haridusteemaliste uurimustega);</p> <p>13. Tugiteenuste kättesaadavus ja piisavus;</p> <p>14. Kooli kodulehel vajaliku info olemasolu ja kättesaadavus;</p> <p>15. Arenguestluste sisuliste ja analüüsivate kirjalike kokkuvõtete olemasolu;</p> <p>16. Kirjalike kokkulepete jälgimine ja järgimine;</p> <p>17. Kooli alusväärtused on ühiselt sõnastatud, kirja pandud ja neid kasutatakse igapäevaselt erimeelsuste lahendamisel;</p> <p>18. Muud numbrilised mõõdikud: a) Väljalangevus b) Õpiedukus</p>

	c) 19. Muud numbrilised mõõdikud
5. Toimib koostöö õpetaja-õpetaja tasandil	Selgitus:
<u>Indikaatorid ehk näitajad:</u>	<u>Kuidas seda mõõta?</u>
<p>5.1. Mentorlus (laiemas mõttes kui noorõpetaja toetamine esimesel paaril tööaastal)</p> <p>5.2. Koolisisene koostöö väärtusliku koolikeskkonna loomisel ja õppekava üldosa rakendamisel</p> <p>5.3. Õpetajate ainealased koostöövõrgustikud,</p> <p>5.4. Toimivad õpikogukonnad koos selgelt väljajoonistunud eestvedajatega</p> <p>5.5. Õppeainete-ülene inter-distsiplinaarne koostöö õppimises (lõimumine)</p> <p>5.6. Õppeainete-ülene inter-distsiplinaarne koostöö huvitegevuses (lõimumine)</p> <p>5.7. Õppeainete-ülene inter-distsiplinaarne koostöö hindamises (aineülene hindamine s.h. kasvatusliku õppetööga seotud tagasiside õpilastele valdkondades nagu käitumine erinevates olukordades, hoolimine, ühiskondlik aktiivsus ja –kasulik töö, hoolsus ja vastutus võetud ülesannete täitmisel)</p> <p>5.8. Õpetajad valmistavad ette, õpetavad ja hindavad ja reflekteerivad koos</p> <p>5.9. Kooli alusväärtused on ühiselt sõnastatud, kirja pandud ja neid kasutatakse igapäevaselt</p>	<p>1. Tiia Lepik pakutud mõõdikud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fikseeritud õpikogukonnad, mille kokkusaamised ja tegevused kajastuvad üldtööplaanis - Sisekoolitused - Üksteise tundide külastamine (tööanalüüsid või sisehindamise aruannetest) - Õpetajate rahulolu õpikogukondadega <p>2. Koostöövõrgustikes osalevate õpetajate suhtarv;</p> <p>3. Intervjuud direktsiooni esindajatega;</p> <p>4. intervjuud õpetajate - õppetoolide juhtidega;</p> <p>5. õpetajate- ja juhtkonna (rahulolu) tagasisideküsitlused;</p> <p>6. Kooli alusdokumendid: kooli omanäolisusest tingitud täiendatud õppe- ja ainekavades kirjeldatud õppeainete-ülene inter-distsiplinaarne koostöö (lõimumine), hindamisjuhend (aineülene hindamine s.h. kasvatusliku õppetööga seotud tagasiside õpilastele valdkondades nagu käitumine erinevates olukordades, hoolimine, ühiskondlik aktiivsus ja –kasulik töö, hoolsus ja vastutus võetud ülesannete täitmisel);</p> <p>7. Tunnivaatlused;</p> <p>8. Tunniväline õpetajatetoa vaatlus vahetunnil;</p> <p>9. Arengukavas avaldatud kooli prioriteedid;</p> <p>10. Arenguvestluste kirjalike sisuliste ja analüüsivate kokkuvõtete olemasolu; eneseanalüüsi portfoolio;</p> <p>11. Kooli muu alusdokumentatsioon;</p> <p>12. Muu ametlik statistika (võrdluses kohalike ja rahvusvaheliste haridusteemaliste uurimustega);</p> <p>13. Omavaheliste kirjalike kokkulepete olemasolu (à la „õpetajate hea tava“, „õpetajate ühtlustatud tööpõhimõtted“ vmt) jälgimine ja järgimine;</p> <p>14. Kooli alusväärtused on ühiselt sõnastatud, kirja pandud ja neid kasutatakse igapäevaselt erimeelsuste lahendamisel;</p> <p>15. Info kooli kodulehel;</p> <p>16. Muud numbrilised mõõdikud:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Väljalangevus b) Õpiedukus c) <p>17. Muud numbrilised mõõdikud</p>

<p>6. Toimib koostöö õpetaja-juhtkond tasandil</p>	<p>Selgitus: Koolijuht on kooli esindusnägu, tema tegevus peab olema nähtav kõigile kooli osapooltele (Margit Timakovi märkus: <i>Kõik erinevad osapooled peavad teadma, kes ta on, mida ta räägib ja mida ta mõtleb. Koolijuht on kindlasti kooli esindusnägu! Ta ei pea ehk olema igas tegevuses, kuid tema roll on kindlasti suurem, kui vaid kusagil võimalusi luua.</i>)</p>
<p><u>Indikaatorid ehk näitajad:</u></p>	<p><u>Kuidas seda mõõta?</u> (Margit Timakovi märkus: <i>kõik loetletud dokumentatsioon on korras, aga ikkagi ei ole koostööd? Kõik 9 loetletud mõõdikut on <u>äärmiselt formaalsed, dokumendi- ehk paberikesksed</u> (mis kannatab kõike) ja <u>ei kajasta koostöö kvaliteeti.</u>)</i>)</p>
<p>6.1. Direktor ja/või kooli laiendatud juhtkond on keskkonna kujundaja(d) ja selge visiooniga eestvedaja(d)</p> <p>6.2. Toimiv selge kooli juhtimisstruktuur ja kaasav juhtimine (lai vastutus läbi õppetoolide, erinevate meeskondade- õpikogukondade, tugistruktuuride jne),</p> <p>6.3. Kokkulepitud reeglid (ühine jagatud kooli missioon, tulevikuvision ja kooli sõnastatud ja arusaadavalt lahtikirjutatud alusväärtused jne)</p> <p>6.4. Regulaarsed arenguestlused õpetajatega</p> <p>6.5. Toimiv regulaarne õpetajate enesehindamine (<i>selle kohta mõõdikud paremal pool puuduvad!</i>)</p> <p>6.6. Toimiv enesehindamise ja ühise tagasisidestamise süsteem</p> <p>6.7. Toimiv kooli tugisüsteem</p> <p>6.8. Juhtkonna avatus: õpetajate mured ja ettepanekud kuulatakse ära, võetakse arvesse ning mõjutavad kooli arengut</p> <p>6.9. Arenguestlused, nende regulaarne toimumine</p> <p>6.10. Õpetajate rahulolu koolielu korraldamisse ja arendamisse kaasatus</p> <p>6.11. Juhtkonna eestvedav roll</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intervjuud direktsiooni esindajatega; 2. Intervjuud õppetoolide juhtidega; 3. Pistelised intervjuud õpetajatega; 4. Õpetajate- ja juhtkonna (rahulolu) tagasisideküsitlused; 5. Kooli alusdokumendid (arengukava, kooli sisehindamise analüüsi raport, arenguestluse dokumentatsioon, ... jne); 6. Omavaheliste kirjalike erikokkulepete olemasolu, nende jälgimine ja järgimine; 7. Kooli alusväärtused on ühiselt sõnastatud, kirja pandud ja neid kasutatakse igapäevaselt erimeelsuste lahendamisel; 8. Info kooli kodulehel; 9. Õpetajate arenguestluste regulaarsus ja kirjalike kokkuvõtete olemasolu; 10. Arenguestluste kirjalike sisuliste ja analüüsivate kokkuvõtete olemasolu (koos rahuloluga, kas õpetaja saab piisavalt tagasisidet oma tööle ja milline on tema tööõõm)
<p>7. Toimib koostöö õpetaja-lapsevanem tasandil (mis jääb väljapoole koostöötasandist nr 4, kuhu kaasatus ka tugikeskus)</p>	<p>Selgitus: Siia alla kuuluvad need valdkonnad, mis jäävad väljapoole ainetunnis toimuvast ja tugikeskuse tööga seotud teemadest</p>
<p><u>Indikaatorid ehk näitajad:</u></p>	<p><u>Kuidas seda mõõta?</u></p>
<p>7.1. Regulaarne infovahetus kooliga ja kodu vahel (Tiia Lepik täpsustus: kuidas toimub infovahetus kooliga ja lapsevanemate rahulolu sellega)</p> <p>7.1.1. Regulaarsed arenguestlused</p> <p>7.1.2. Regulaarsed klassikoosolekud</p> <p>7.2. Regulaarsed ühised tunnivälised üritused, kuhu aktiivselt kaasatud ka seadusest tulenevatest miinimumnõuetest enam lapsevanemaid põhikooli kõikides vanuseastmetes (Triin Pisuke-Roosi märkus: <i>7.2.2-7.2.4 peaks ka mõõdikutes kajastama. Kas need avalduvad</i>)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pistelised intervjuud klassijuhatajatega; 2. Pistelised intervjuud lapsevanematega; 3. Õpetajate-, lapsevanemate tagasisideküsitlused; 4. Kooli alusdokumentides on selgelt ära jagatud kodu ja kooli vastutusvaldkonnad ja vastastikused ootused; 5. Arengukavas avaldatud kooli prioriteetidid ja ootused lapsevanematele; 6. Omavaheliste kirjalike erikokkulepete olemasolu, nende jälgimine ja järgimine (s.h. ka nt (lapsevanemate „väärtuste harta“ vmt) ; 7. Kooli alusväärtused on ühiselt kirjalikult sõnastatud ja lapsevanemate ja õpetajate poolt

<p><i>intervjuude ja vestluste käigus? Kas loeb see, kui tihti neid üritusi korraldatakse? Kes korraldab? Kas intervjuudele on oma vorm, kus on need küsimused kõik kenasti kirjas?)</i></p> <p>7.2.1. matkad, ekskursioonid jne (võiksid olla mõõdikutes)</p> <p>7.2.2. klassiõhtud, rebastepeod jne</p> <p>7.2.3. kooli laadad</p> <p>7.2.4. talispordipäevad ja muud sarnased ühisüritused (Tiia Lepiku märkus: <i>selline loetelu seab piirangud, pigem jääks selle variandi juurde, mida kajastatakse õpilane-lapsevanem all: et lapsevanema üritustel osalemises võiks jätta vastutuse lapse-lapsevanema suhtluse kanda</i>)</p> <p>7.3. Erimeelsuste lahendamise viisid (Tiia Lepiku märkus: <i>kas see ei võiks jääda viisnurka õpilane-õpetaja-klassijuhataja- kodu-tugistruktuur?</i>)</p> <p>7.4. Lapsevanemate kaasatus tühe õpilase üleste üldiste (väärtus)kasvatusega seotud küsimuste lahendamisel:</p> <p>7.4.1. Nt ebaõnnestunud taseme- või kontrolltööd</p> <p>7.4.2. Vaimne vägivald laste vahel klassisisiselt või õpetaja(te) poolt ainetunnis</p> <p>7.4.3. Kooli füüsiline vägivald klassis või kooli territooriumil</p> <p>7.4.4. Narkootikumid ja alkohol etc</p> <p>7.4.5. Koolivorm (Liina Hirv märkus: <i>Tundub kuidagi võõras siin loetelus, kas see on näitaja koostöö osas? Õpilaste vaatevinklist kuulub pigem läbirääkimiste küsimuse alla aga ei peaks ise olema indikaator.</i>)</p> <p>7.4.6. Sisekorra eeskirjad</p> <p>7.5. Jagatakse ühiselt kokkulepitud kooli alusväärtusi</p>	<p>heaks kiidetud, kirja pandud ja neid kasutatakse igapäevaselt erimeelsuste lahendamisel;</p> <p>8. Arenguvestluste toimumise regulaarsus ning kirjalike sisuliste ja analüüsivate kokkuvõtete olemasolu;</p> <p>9. Toimiv e-kool koos aktiivse infovahetuse- ja suhtluskeskkonna võimalustega;</p> <p>10. Kooli kodulehel, listides-blogides-sõnumikeskkondades, mobiilirakendustes jne vajaliku info olemasolu ja kättesaadavus.</p> <p>11. Numbrilised mõõdikud: õpilasesinduses erinevate klasside esindatus, aktiivselt koosolekutel ja töös osalevate esindusliikmete arv, kohalike koostööpartnerite arv, vilistlaskonna ühised tegemised aasta jooksul, sinna kuuluvate vilistlaste arv.</p> <p>12.</p>
<p>8. Toimib koostöö kool-kogukond tasandil</p>	<p>Selgitus: siin all käsitletakse nii kitsamat kogukonda ehk organiseerunud huvigruppe (hoolekogu, vanematekogu, õpilasesindus) kui ka laiemat kogukonda ehk KOVi (kui koolipidaja ja hariduspoliitika elluviija) ja kooli koostööpartnereid</p>
<p><u>Indikaatorid ehk näitajad:</u></p>	<p><u>Kuidas seda mõõta?</u></p>
<p>8.1. Toimiv, pidevalt informeeritud (Liina Hirv täiendus) ja sisuliselt kaasatud õpilasesindus</p> <p>8.2. Toimiv hoolekogu</p> <p>8.3. Toimiv ja sisuliselt kaasatud laiapõhjaline lapsevanemate koostööorgan (nt: vanematekogu)</p> <p>8.4. Sisuliselt kaasatud vilistlaskond</p> <p>8.5. Kohalikest ettevõtetest koostööpartnerite</p>	<p>1. Intervjuud lapsevanemate esinduskogu juhatajaga;</p> <p>2. Intervjuud õpilasesinduse liikmetega;</p> <p>3. Intervjuud kohalike ettevõtjatega;</p> <p>4. Intervjuud hoolekogu juhatajaga;</p> <p>5. Intervjuud aktiivsemate vilistlaste esindajatega;</p> <p>6. Ühtlustatud tagasisideküsitlus huvigruppide esindajatele;</p>

<p>olemasolu ja tegelik koostöö (eelkõige koos ühise tuleviku suunatud õppesuundade ja õpisisu loomisel, praktikakohtade võimaldamine, materiaalne tugi)</p> <p>8.6. Kogukonna osapoolte huvide ja ettepanekutega on arvestatud ning on mõjutanud kooli arengut</p> <p>8.7. Erinevate kogukonna osapoolte ühisürituste regulaarsus</p> <p>8.8. Kooli üritused on kogukonnale avatud ja seal osalevad aktiivselt kogukonna esindajad</p> <p>8.9. Õpilased ja õpetajad osalevad aktiivselt kogukonna tegemistes</p> <p>8.10. Toimub pidev infovahetus sh probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks (uimastid, õigusrikkumised, riskipered jne)</p>	<p>7. Kooli alusdokumentides ja arengukavas on selgelt ära toodud ootused laiemale ja kitsamale kogukonnale, nende kaasatuse viis ja koostöövormid;</p> <p>8. Omavaheliste kirjalike erikokkulepete olemasolu, nende jälgimine ja järgimine;</p> <p>9. Kooli alusväärtused on ühiselt kirjalikult sõnastatud ja kogukonna esindajate poolt heaks kiidetud/kinnitatud;</p> <p>10. Erinevate osapoolte protokollitud kohtumiste regulaarsus;</p> <p>11. Kooli kodulehel koostööpartnerite kohta info kajastamine: õpilasesinduses erinevate klasside esindatus, aktiivselt koosolekul ja töös osalevate esindusliikmete arv, kohalike koostööpartnerite arv, vilistlaskonna ühised tegemised aasta jooksul, sinna kuuluvate vilistlaste arv</p> <p>12.</p>